

toezicht

1. Als de kasgeldlimiet drie kwartalen achtereen wordt overschreden, of bij een overschrijding van de renterisiconorm, moet de gemeente of provincie een plan ter goedkeuring aan de toezichthouder voorleggen, waarin staat hoe en binnen welke termijn de overschrijding ongedaan moet worden gemaakt?

Er zijn geen vormvoorschriften voor deze plannen, omdat de inrichting van de plannen in hoge mate door de individuele situatie wordt bepaald. Aanbevolen wordt om, zodra zicht bestaat op een (dreigende) overschrijding, in overleg te treden met de toezichthouder. In dit overleg kunnen afspraken worden gemaakt over de wijze waarop de overschrijding kan worden voorkomen of tenietgedaan en over de elementen die het plan zou moeten bevatten.

2. Gemeenten en provincies kunnen ontheffing aanvragen voor de kasgeldlimiet en de renterisiconorm. In de regelgeving is echter niet opgenomen aan welke voorwaarden deze aanvragen moeten voldoen en welke termijnen hiervoor gelden.

Ontheffingsverzoeken moeten worden ingediend zodra er zicht is op een dreigende overschrijding van de respectievelijke normen. Voor de renterisiconorm ligt het in de rede dat een ontheffingsverzoek wordt ingediend tegelijk met de begroting voor het komend jaar (dus vóór 15 november voorafgaand aan het nieuwe begrotingsjaar), omdat in de financieringsparagraaf bij de begroting een verwachting wordt uitgesproken over het renterisico in het komende en de daarop volgende jaren.

In een ontheffingsverzoek voor de kasgeldlimiet moet ten minste worden opgenomen:

- de onderbouwing van de noodzaak tot overschrijding en met name waarom er een uitzondering moet worden gemaakt (bijvoorbeeld voorfinanciering van een grondexploitatie);
- de onderbouwing van het incidentele karakter van de overschrijding. Hierbij zal door middel van een actuele liquiditeitsprognose moeten worden aangegeven op welke termijn de overschrijding naar verwachting teniet zal worden gedaan;
- bij een verwachte overschrijding van de kasgeldlimiet gedurende een periode van twee kwartalen (of langer) moet worden aangegeven welke korte en lange financieringsmiddelen zullen worden aangetrokken (in verband met de samenhang tussen de kasgeldlimiet en de renterisiconorm);
- als de voorfinanciering van een grondexploitatie de reden is om ontheffing aan te vragen, zullen een (herziene) exploitatieopzet, de faseringen in en het verwachte eindresultaat van de exploitatie bij het verzoek moeten worden overlegd. De realiteitswaarde van de in die exploitatieopzet vermelde ramingen zal bij de beoordeling van het ontheffingsverzoek worden betrokken. Uiteraard zal in het kader van het reguliere begrotingstoezicht worden beoordeeld of het desbetreffende plan sluitend is en zo niet, of de gemeentelijke begroting in de dekking van het tekort voorziet.

De beoordeling van een ontheffingsverzoek voor de renterisiconorm zal in meerjarig perspectief gebeuren. Daarvoor is het noodzakelijk dat in de financieringsparagraaf bij de begroting een meerjarige prognose van het renterisico op de vaste schuld is opgenomen. Ook

zal de financieringsparagraaf moeten voorzien in een meerjarige liquiditeits-/financieringsprognose. De afwijking van de norm zal in het ontheffingsverzoek duidelijk moeten worden gemotiveerd. De gemeente/provincie zal voldoende inzicht moeten geven in het financieringsbeleidopbouw van de leningenportefeuille om een integrale afweging te kunnen maken over de "soliditeit" van het beleid.

Het verlenen van één ontheffing voor de renterisiconorm voor meerdere (toekomstige) jaren, wordt in beginsel niet wenselijk geacht, omdat de financieringspositie gedurende een langere periode aan vele veranderingen onderhevig zal kunnen zijn. Daarom wordt een eventuele ontheffing in principe voor één jaar verstrekt. In overleg met het gemeentebestuur/provinciebestuur zullen afspraken worden gemaakt over de afbouw van de overschrijding en eventueel noodzakelijke ontheffingen voor toekomstige jaren.

3. Komen de toezichthouders met modellen voor de invulling van de kasgeldlimiet en de renterisiconorm?

Nee. De Uitvoeringsregeling financiering decentrale overheden, Modelstaat A en B (bijlage 1) bevatten de voorgeschreven modelstaten voor de kasgeldlimiet en de renterisiconorm.

4. Zodra de raad het treasurystatuut heeft vastgesteld, dient de Provincie dan in kennis gesteld te worden? Zo ja, op grond van welk artikel?

De verplichting om een financieringsstatuut (treasurystatuut) op te stellen is opgenomen in artikel 212 Gemeentewet. De Wet fido bevat daartoe een wijzigingsartikel. Het treasurystatuut wordt daardoor een onderdeel van de financiële, of beheers-, verordening.

In artikel 214 van de Gemeentewet is bepaald dat de verordening, bedoeld in artikel 212, binnen twee weken na vaststelling naar gedeputeerde staten wordt gezonden. Dat geldt dus ook voor (nieuwe) onderdelen van de verordening.

5. Hoe verhoudt fido zich tot rechtmatigheid?

Het Platform Rechtmatigheid Provincies en Gemeenten (PRPG) heeft een uitvoerige notitie gemaakt over de gevolgen van overtredingen van de wet fido die bij de rechtmatigheidscontrole worden gevonden. De notitie luidt samengevat; overtredingen van de wet fido leiden tot onrechtmatige balansmutaties, baten en lasten. Overtredingen met betrekking tot leningen worden in beginsel alleen gerapporteerd en wegen niet mee bij het accountantsoordeel over de rechtmatigheid. Aan deze overtredingen zijn namelijk geen financiële gevolgen verbonden. Er kan wel financiële schade worden ondervonden van overtredingen met betrekking tot beleggingen. Onvoldoende rating van de tegenpartij, ontbreken van hoofdsomgarantie, beleggingen in andere valuta's dan euro's, kunnen schade berokkenen. Deze overtredingen worden in bepaalde mate wel meegewogen bij het accountantsoordeel. Beleggingen in het kader van de publieke taak vallen niet onder de wet fido, maar hierop kunnen EU-staatssteunregels van toepassing zijn. Verder kunnen de eigen gemeentelijke regels over financiering de hiervoor genoemde regels nog aanscherpen. De uitgebreide notitie van het PRPG is te vinden op www.platformrechtmatigheid.nl.